

Kristian Manelius

URAPUTKESSA

**Selvitys Turun yliopiston poliittisen historian
oppiaineesta vuosina 2010–2014 valmistuneiden
työllistymisestä**

Turun yliopiston Poliittisen historian raportteja 9

Turun yliopisto

University of Turku

© Kristian Manelius

Turun yliopiston poliittisen historian raportteja 9

ISSN 1238-9439

ISBN 978-951-29-6194-8

Painopaikka: Juvenes Print, Tampere 2015

Kristian Manelius

URAPUTKESSA

Selvitys Turun yliopiston poliittisen historian oppiaineesta vuosina
2010 – 2014 valmistuneiden työllistymisestä

Turun yliopiston Poliittisen historian raportteja 9

Turku 2015

Sisällysluettelo

1. Esipuhe.....	1
2. Vastanneiden taustatiedot	2
3. Vastajien asuin- ja työskentelypaikkakunnat ennen ja jälkeen opintojen	3
4. Työllisyystilanne.....	5
5. Työnantajasektorit ja ammattinimikkeet.....	7
6. Palkkaus	8
7. Työllistymiseen vaikuttavat tekijät	11
8. Työelämään siirtyminen.....	13
9. Tiedot ja taidot työpaikassa	15
10. Oppiaineen arviointia.....	16
11. Mitä tehdä työllistymisen parantamiseksi?	18
12. Johtopäätökset.....	21
Liite 1: Ammattinimikkeet työntajasektoreittain	23
Liite 2: Haastattelut.....	27
Liite 3: Kyselylomake.....	32

1. Esipuhe

Turun yliopiston poliittisen historian oppiaine (vuoteen 2010 asti poliittisen historian laitos) on vuodesta 1995 lähtien tehnyt viiden vuoden välein säännöllisesti selvityksen, jossa tarkastellaan oppiaineesta valmistuneiden työllistymistä, työllisyystilannetta ja niihin vaikuttaneita tekijöitä. Selvitys pyrkii lisäksi tuomaan esille poliittisesta historiasta valmistuneiden työllistymisessä näkyviä pidempiaikaisia suuntauksia sekä mahdollisia muutoksia vertailemalla tuloksia aiempien vuosien tietoihin. Tässä selvityksessä on tarkasteltu vuosina 2010–2014 valmistuneiden työllistymistä. Vertailun kohteina ovat Petteri Järvisen selvitys *Työuralla* vuodelta 2005 sekä Pilvi Lempiäisen selvitys *Työelämää varten* vuodelta 2010. Jotta uusi selvitys olisi vertailukelpoinen näiden kanssa, on selvityksen pohjana ollut kyselykaavake pidetty hyvin samankaltaisena näiden edellisiin selvityksiin nähden. Muutokset kyselylomakkeeseen ovat lähinnä kosmeettisia, edellisestä kyselystä saadun palautteen perusteella on lisätty kysymykseen 7 (työllisyystilanteesi kyselyhetkellä) vastausvaihtoehdon ”muu” ja kysymykseen 17 on muokattu vastausvaihtoehto ”välinpitämättömästi” muotoon ”melko kielteisesti”. Kyselylomake löytyy selvityksen lopun liiteosiosta.

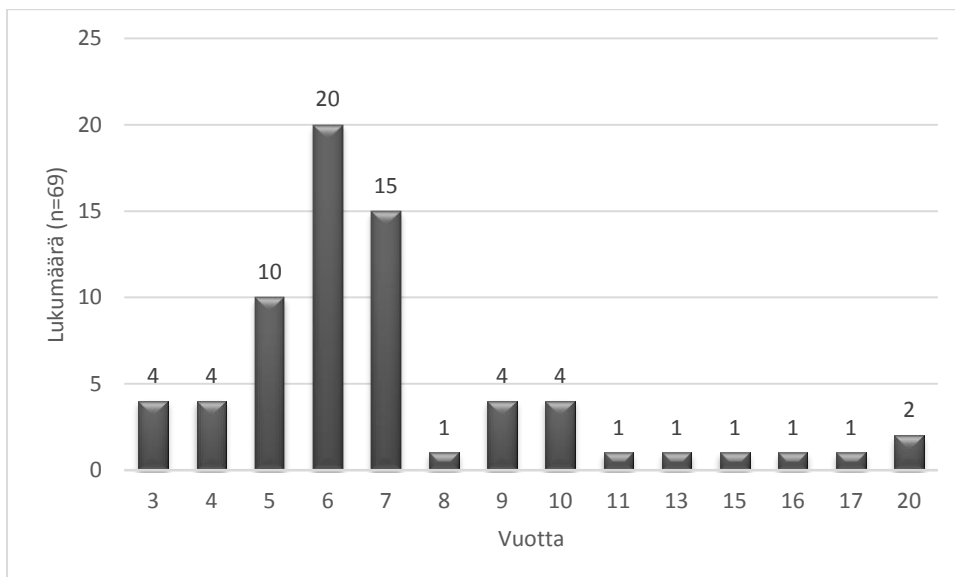
Selvityksen lopussa on kahden poliittisesta historiasta valmistuneen haastattelu, joiden tarkoituksena on antaa vielä kuva siitä, mihin poliittisesta historiasta valmistuneet voivat sijoittua ja minkälaisia valintoja voi tehdä jo opiskeluaikana. Lisäksi päätin jatkaa edellisen selvityksen tekijän Pilvi Lempiäisen aloittamaa tapaa ja mukana on täten myös yksi haastattelu työnantajan näkökulmasta.

2. Vastanneiden taustatiedot

Vuosien 2010 ja 2014 välillä poliittisesta historiasta valmistui yhteensä 110 valtiotieteiden maisteria, määrä oli 23 maisteria suurempi kuin vuosien 2005 ja 2009 välillä. Naisia näinä vuosina valmistuneista oli 59 eli 54 % ja miehiä 51 eli 46 %. Kyselyyn vastasi 69 henkilöä ja vastausprosentti oli 63 %. Luku on yli kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2010, jolloin vastausprosentti oli 52 ja reilun prosenttiyksikön alhaisempi kuin vuonna 2005, jolloin vastausprosentti oli 64.

Kyselyyn vastanneista naisia oli 46 % ja miehiä 54 %. Kyseessä on paluu vuoden 2005 lukemiin, jolloin vastanneiden sukupuolijakauma oli täysin sama. Vuonna 2010 naiset vastasivat selvästi miehiä innokkaammin, naisten osuus oli silloin 73 %.

Vastanneiden keskimääräinen opintoaika oli 7,2 vuotta. Kun kuitenkin jätetään pois kaksi valmistunutta, joiden opinnot kestivät 20 vuotta, saadaan todellisempi keskiarvo, joka on 6,8 vuotta. Keskiarvo on hieman korkeampi kuin vuonna 2010, jolloin se oli 6,6 vuotta. Vuonna 2005 lukema oli 5,4 vuotta. Opintojen yleisin kesto sitä vastoin on pysynyt samoissa lukemissa kuin kahdessa edellisessä selvityksessä, yleisimmin opintojen suorittamiseen käytetään aikaa kuusi vuotta.

Taulukko 1. Vastaajien opintojen kesto vuosina

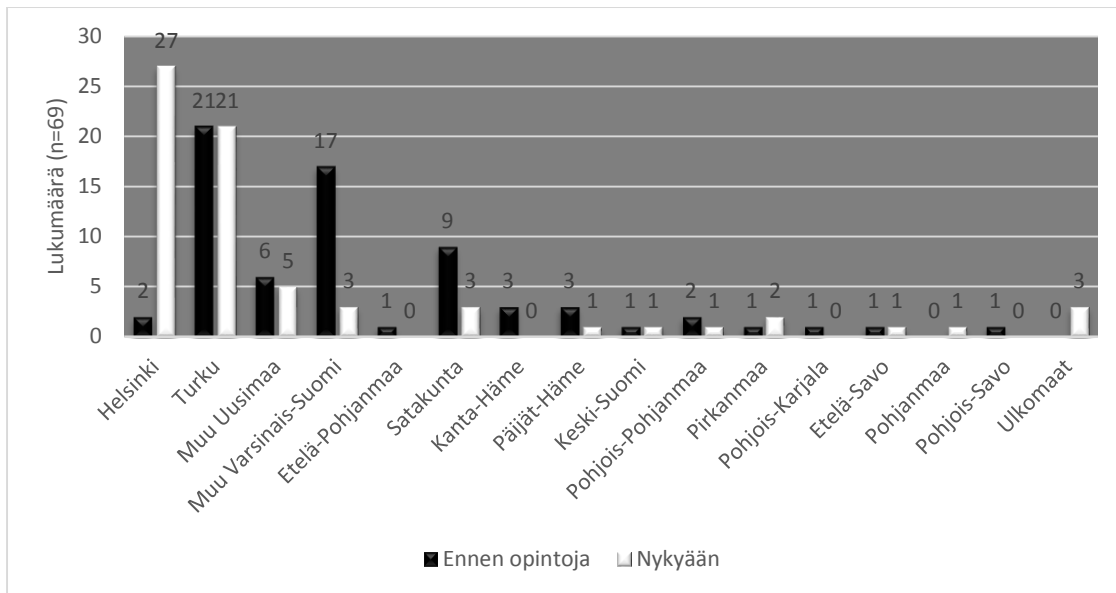
Kyselyyn vastanneiden valmistumisikä oli keskimäärin 29,3 vuotta, naisten keskimääräisen valmistumisikä oli 28,4 vuotta ja miesten 30,1 vuotta. Miesten keskimääräistä valmistumisikää nostaa huomattavasti muutama yli 40-vuotias vastaaja, mukana oli yksi 67-vuotiaskin. Jos nämä jätettäisiin huomioimatta, miesten keskimääräinen valmistumisikä olisi alhaisempi kuin naisten.

3. Vastaajien asuin- ja työskentelypaikkakunnat ennen ja jälkeen opiskelujen

Kyselyyn vastanneista suurin osa, noin 55 % asui ennen poliittisen historian opintojen aloittamista Turussa tai muualla Varsinais-Suomessa. Satakunnasta poliittista historiaa opiskelemaan tulleita oli 13,5 % vastanneista. Helsingistä, jossa työskentelee eniten valmistuneita, kotoisin oli vain kaksi vastaajaa.

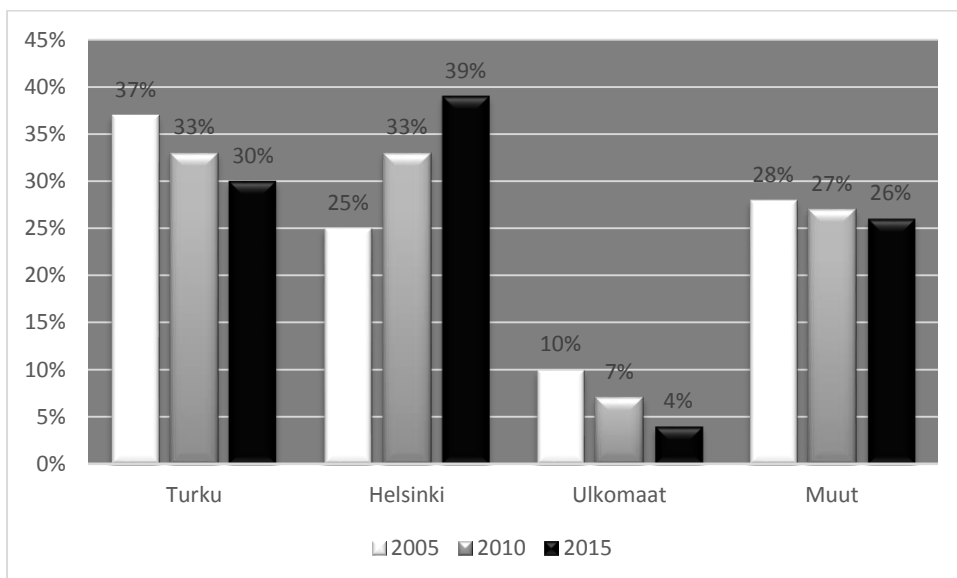
Helsinkiin sijoittuu nykyisin eniten poliittisesta historiasta valmistuneista. Kun vuonna 2005 Helsingissä työskenteli 25 % vastaajista ja vuonna 2010 33 % vastaajista, niin nyt poliittisesta historiasta valmistuneista noin 39 % vastaajista työskentelee siellä. Helsingin prosentuaalinen kasvu työpaikkakuntana verrattuna asuinpaikkakuntaan ennen opintoja on 1250 %. Kun Helsingissä työskentelevien määrään vielä lisätään muun Uudenmaan osuus eli noin 7 %, niin näillä alueilla työskenteli yhteensä n. 46 % vastanneista. Uudenmaan maakunnassa työskentelevien suuresta määrästä ja kyselyn vastauksista voi päätellä, että todennäköisesti suurin osa asiantuntijatehtävistä on pääkaupunkiseudulla.

Varsinais-Suomessa valmistuneista työskentelee noin 34 % vastaajista, Turun osuus määrästä on 30 %. Edelliseen selvitykseen verrattuna Turun tilanne on parantunut, eikä se enää ole muuttotappiokunta valmistuneiden keskuudessa, sillä 21 vastaajaa asui Turussa ennen opintojen aloittamista ja lukema oli sama nykyistä työskentelypaikkakuntaa mitattaessa. Kuitenkin prosentuaalisesti Turun osuus työskentelypaikkakuntana on jatkanut laskuaan, kun edellisessä selvityksessä Turun ilmoitti työskentelypaikkakunnakseen 33 % vastaajista, niin nyt lukema on enää 30 %. Selkein muuttotappiota kokenut maakunta oli Satakunta, josta oli kotoisin yhdeksän vastaajaa, mutta vain kolme vastaajaa on sijoittunut sinne valmistumisen jälkeen. Näistä kolmesta vastaajasta alun perinkin satakuntalaisia oli kaksi. Lisäksi Kanta-Hämeeseen ei ole sijoittunut yksikään vastaajista, vaikka kolme vastaajaa asui siellä ennen opintojen aloittamista.

Taulukko 2. Kotipaikkakunta ennen opintojen alkua ja nykyinen työskentelypaikkakunta

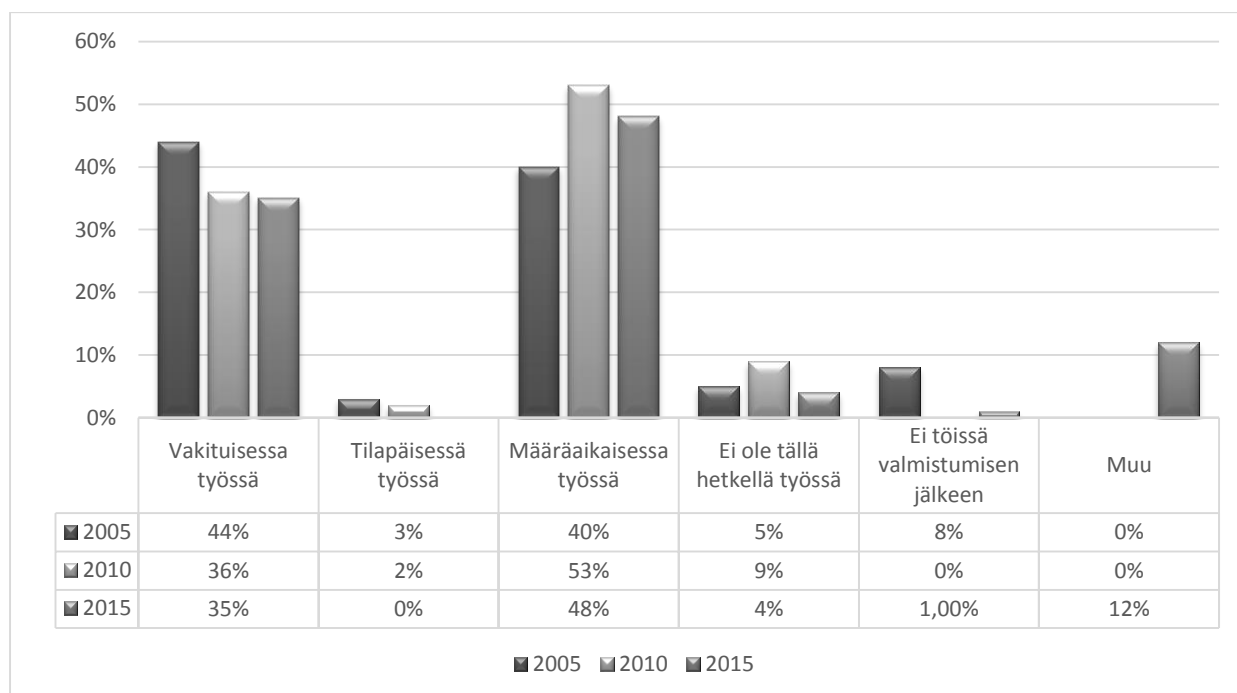
Ulkomailla työskentelevien osuus on jatkanut laskuaan sen ollessa nyt enää noin 4 %. On oletettavaa, että ulkomailla työskentelee enemmänkin poliittisesta historiasta valmistuneista, mutta heidän vastausintoaan vähentää ehkä se, että kysely toteutetaan paperisena, eivätkä kyselyt välttämättä ole edes löytäneet perille. Kyselyyn vastanneista ulkomailla asuvista kaksi työskenteli Belgiassa ja yksi Irlannissa.

Taulukko 3. Tämän hetkinen työpaikkakunta vuosien 2005, 2010 ja 2015 selvityksissä

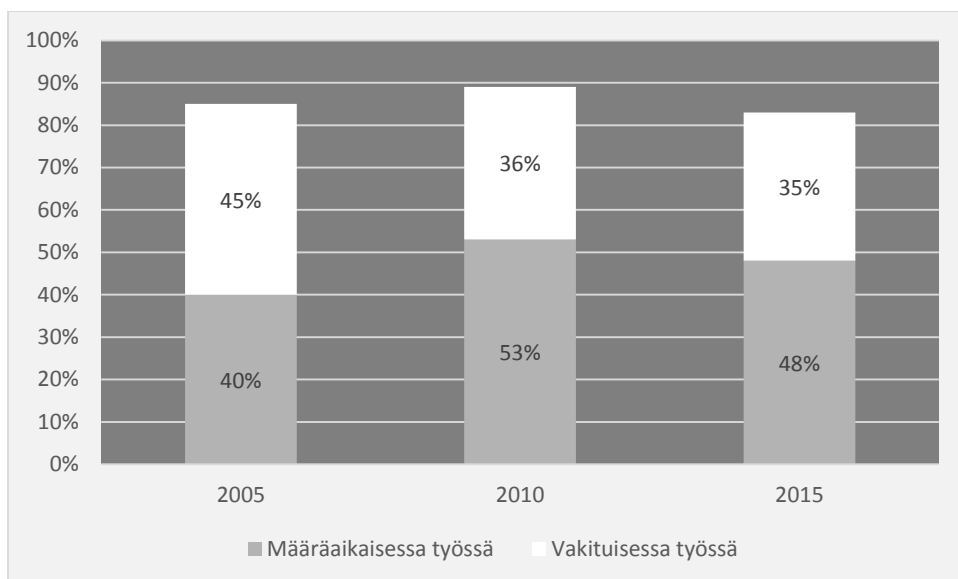
4. Työllisyystilanne

Poliittisesta historiasta valmistuneiden työllisyystilanne on edelleen hyvä, 83 % vastaajista on tällä hetkellä töissä ja vain yksi vastaajista ei ole ollut töissä valmistumisen jälkeen. 12 % vastaajista oli valinnut uuden vastausvaihtoehdon ”Muu”. Tässä joukossa oli yksi eläkeläinen, yksi opiskelija, yksi yrittäjä, yksi freelancerpohjalta toimiva kirjailija/toimittaja sekä neljä tohtorikoulutettavaa. Tämä uusi vastausvaihtoehto on selvästikin pudottanut työssä olevien osuutta. On hyvin luultavaa, että työttömillä ei ole halua vastata työllistymiskyselyyn, siksi työttömien osuus kyselyissä on ollut alhainen.

Taulukko 4. Vastaajien työllisyystilanne kyselyhetkellä vuosien 2005, 2010 ja 2015 selvityksissä

Määräaikaisten työsuhteiden osuus on edelleen suurempi kuin vakituisten, vaikka niiden määrä onkin pienentynyt edellisestä selvityksestä. Kun vuonna 2010 määräaikaisten työsuhteiden osuus oli 53 %, niin nyt 48 % vastaajista ilmoitti olevansa määräaikaisessa työssä. Määrä on kuitenkin kahdeksan prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2005, jolloin vakituksessa työsuhteessa olevien osuus oli suurempi kuin määräaikaisten. Määräaikaisten työsuhteiden osuuden vähenemistä voi selittää aiemmin mainitulla, uudella ”Muu”-vastausvaihtoehdolla. Vakituisten työsuhteiden osuus on pysynyt suunnilleen samana kuin edellisessä selvityksessä, noin 35 prosentissa.

Taulukko 5. Määräaikaisten ja vakituisten työsuhteiden osuus vuosien 2005, 2010 ja 2015 selvityksissä

Työttömänä on valmistumisen jälkeen ollut noin 54 % vastaajista, mikä on kymmenen prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2010 ja suunnilleen saman verran kuin vuonna 2005. Naisista työttömänä on ollut tasan puolet ja miehistä noin 57 %. Edellisessä selvityksessä miehistä työttömänä oli ollut tasan puolet ja naisista noin 42 %, joten määrät ovat nousussa. Työttömyysjaksoja on useimmiten ollut (65 %) yksi ja vain yhdellä vastaajalla oli ollut enemmän kuin kaksi työttömyysjaksoa. Niiden kesto on ollut enemmistöllä työttömänä olleista alle neljä kuukautta. Vain yksi vastaajista ilmoitti työpaikkansa olevan niin sanottu työllistämistyöpaikka.

Koulutusta vastaavaa työkokemusta löytyi suurelta enemmistöltä (83 %) vastaajista, suurimman osan näistä korkeakouluharjoitteluita. Omalta alalta ennen valmistumista saatu työkokemus on selvässä nousussa verrattuna kahteen edelliseen selvitykseen, vuonna 2005 sitä oli 70 %:lla valmistuneista ja vuonna 2010 77 %:lla.

Kuten 2005 ja 2010, niin nytkin vuoden 2015 selvityksessä vastaajat ovat pääosin melko nopeasti saaneet oman alan työpaikkansa valmistumisen jälkeen tai osa jopa sitä ennen. Ennen valmistumista työpaikan oli saanut noin kolmannes vastaajista ja valmistumisen jälkeen työllistyneistä 61 % oli työllistynyt koulutusta vastaavaan työhön alle kolmessa kuukaudessa. Vain kuusi henkilöä ennen valmistumista työllistyneistä on ollut jossain vaiheessa työttömänä valmistumisen jälkeen, pisimmillään reilun vuoden verran.

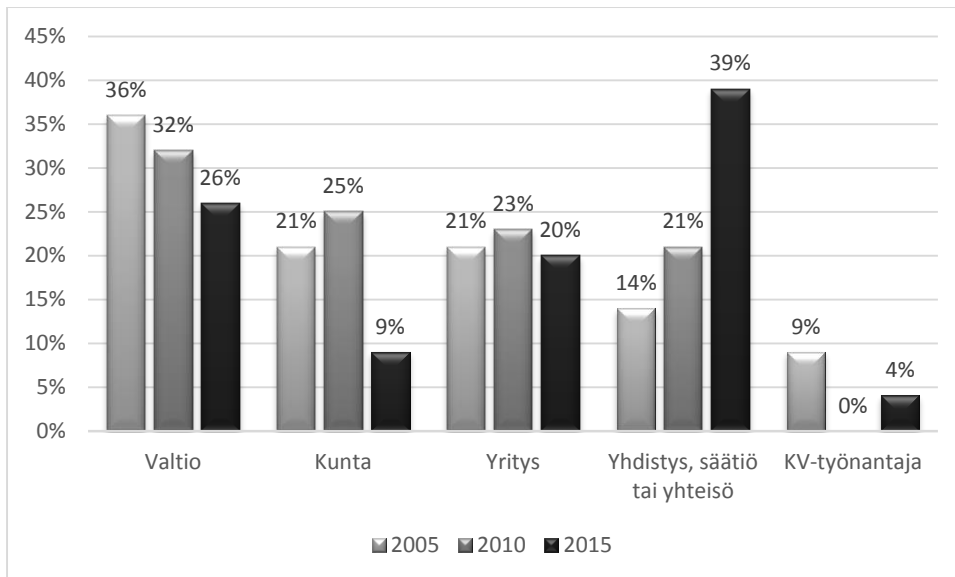
5. Työnantajasektorit ja ammattinimikkeet

Poliittisesta historiasta valmistuneet ovat perinteisesti sijoittuneet monelle eri alalle, ammattinimikkeitä on kymmeniä. Kaikki vastaajien ammattinimikkeet löytyvät luetteloituna selvityksen lopusta (liite 1).

Tähän asti perinteisesti valtio on ollut suurin työnantaja, mutta nyt saapuneiden vastausten perusteella asiassa on tapahtunut radikaali muutos. ”Yhdistys, säätiö tai yhteisö” on jatkanut kasvuaan ja noussut ylivoimaisesti suurimmaksi työnantajasektoriksi sen kattaessa vajaan 40 prosenttia kyselyyn vastanneiden työnantajista. Siihen vaikuttaa melko varmasti esimerkiksi yliopistolaki, sillä kyselyyn vastasi kahdeksan yliopistossa työskentelevää tohtorikoulutettavaa, joista neljä ilmoitti työnantajasektorikseen ”Yhdistys, säätiö tai yhteisö”. Yksi tohtorikoulutettavista oli merkinnyt työnantajasektorikseen valtion, kaksi vastaajista ei olleet varmoja, että mihin sektoriin yliopistot kuuluvat ja yksi oli merkinnyt vastaukseen ”Rahoittajana säätiö”. Kuten edellisestä selvityksessä, niin edelleen on epäselvyyttä yliopistojen sijoittumisesta työnantajasektorikartalle. Muita tällä sektorilla työskentelevien ammattinimikkeitä ovat muun muassa museotyöntekijä, opintoamanuenssi sekä projektikoordinaattori.

Valtion osuus työnantajasektorina on jatkanut laskuaan ja se on enää 26 prosenttia, vuodesta 2010 laskua on tullut kuuden prosentin verran. Silloin valtio oli selvästi suurin työnantajasektori, nyt se on pudonnut toiselle sijalle. Vielä radikaalimmin on laskenut kuntasektorin osuus ja se on enää vain 9 %. Kun vuonna 2010 tapahtui vielä lievää nousua vuoteen 2005 verrattuna, niin nyt pudotusta vuodesta 2010 on tullut 16 %. Valtiosektorilla työskentelevien ammattinimikkeitä ovat muun muassa kansanedustajan eduskunta-avustaja, rikosseuraamusesimies ja toimittaja. Kuntasektorilta taas löytyvät muun muassa luokanopettajan ja projektipäällikön ammattinimikkeet.

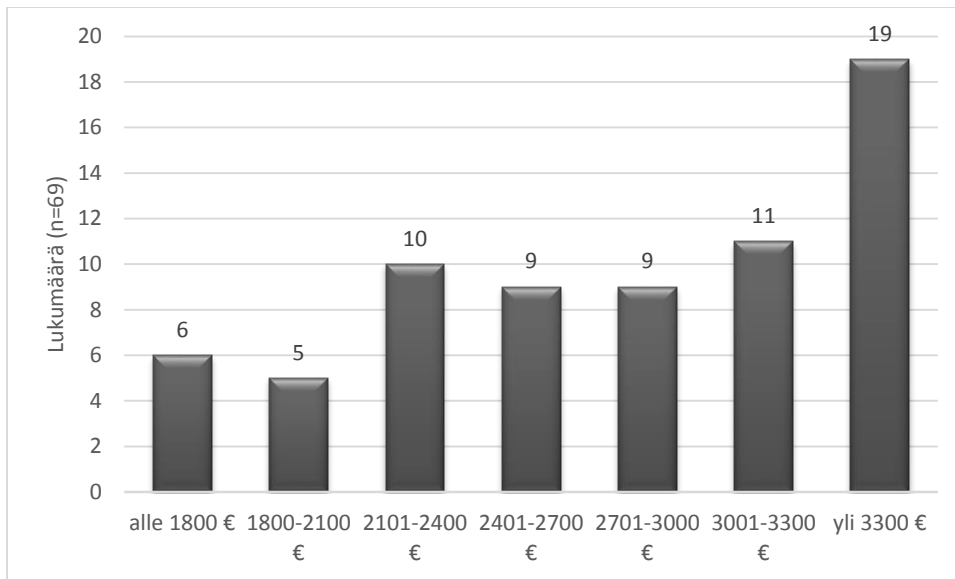
Yrityssektori on edelleen merkittävä työnantaja ja sen ilmoitti työnantajasektorikseen noin viidennes vastaajista. Tämän sektorin alta löytyviä ammattinimikkeitä ovat muun muassa asiakaspäällikkö, henkilöstöpäällikkö sekä viestintäkonsultti. Kansainvälisen työnantajan palveluksessa työskentelee neljä prosenttia vastaajista, joista yksi työskentelee Suomesta käsin ja loput ulkomailla.

Taulukko 6. Työnantajasektori vuosien 2005, 2010 ja 2015 selvityksissä

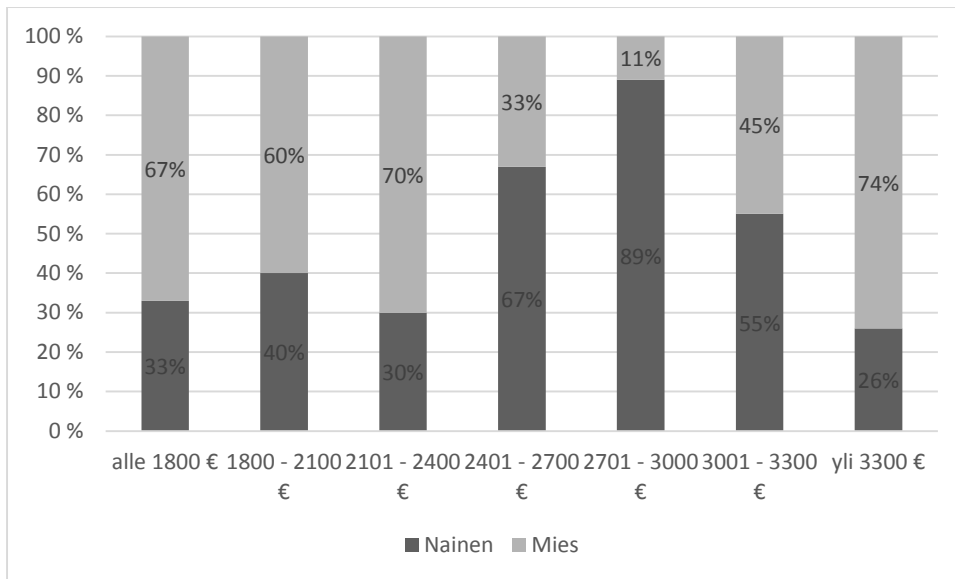
6. Palkkaus

Palkat ovat edelleen jatkaneet nousuaan, sillä 28 % vastaajista ilmoitti tienäänsä yli 3 300 euroa kuussa. Muutos on suuri verrattuna vuoden 2010 selvitykseen, jolloin kyseiseen palkkaluokkaan itsensä asemoi vain 9 % vastaajista. Tosin myös pienimmän palkkaluokan osuus on kasvanut, mutta tämän voi selittää kyselyyn vastanneilla tohtorikoulutettavilla, jotka saavat tulonsa apurahoina. Valmistumisesta kuluneella ajalla on jonkunlainen vaikutus palkkatasoon, sillä 19:sta, jotka ilmoittivat tienäänsä yli 3 300 euroa kuussa, 14 on valmistunut vuosien 2010 ja 2011 aikana. Yksikään vuonna 2014 valmistuneesta ei tienannut näin paljon. Toisaalta taas viidellä vuoden 2014 aikana valmistuneella oli palkka 3001 – 3 300 euron välillä. Edellisestä selvityksestä poiketen myös pienimmistä palkkaluokista löytyy vuosien 2013 ja 2014 aikana valmistuneita. Keskimääräisesti suurimmat palkat ovat viisi vuotta sitten, eli vuonna 2010 valmistuneilla ja pienimmät palkat vastaavasti taas kolme vuotta sitten eli vuonna 2012 valmistuneilla.

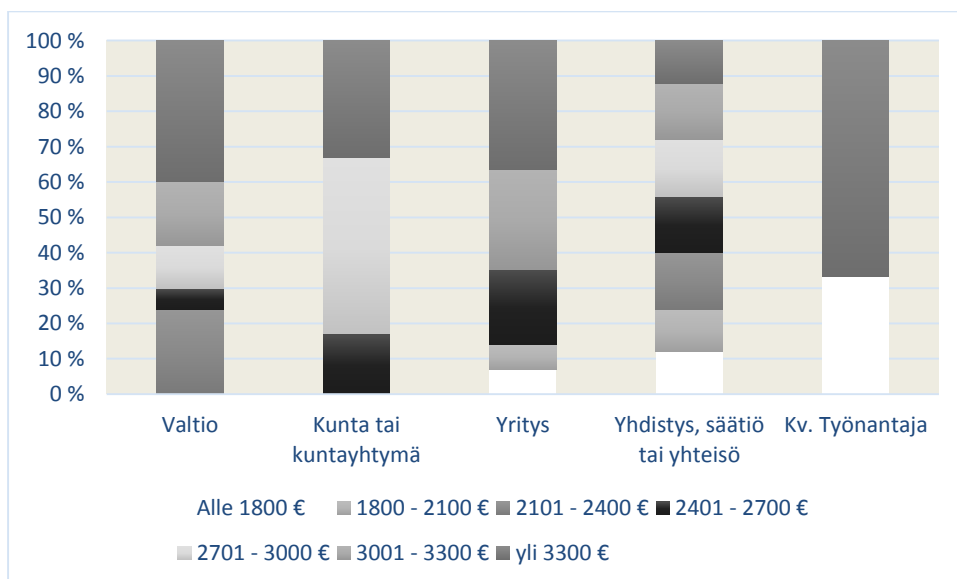
Taulukko 7. Vastaajien palkkaluokat lukumäärittäin

Sukupuolten välinen palkkaero on kaventunut viimeisen viiden vuoden aikana, esimerkiksi alle 1800 € tienavista enemmistö on miehiä ja ylimmässäkin palkkaluokassa miesten osuus on pudonnut 74 prosenttiin (edellisessä kyselyssä se oli 90 %). Naiset tienavat muissa suurissa palkkaluokissa enemmän kuin miehet, naisista 59 % tienaa vähintään 2700 euroa kuussa, kun vastaavasti miehistä 54 % pääsee samaan tulotasoon. Muutos on merkittävä verrattuna vuoden 2010 selvitykseen, jolloin miehistä 72 % pääsi kolmeen ylimpään palkkaluokkaan, kun naiset jäivät vain 38 prosenttiin. Vuoden 2005 selvityksessä oli erilaiset palkkaluokat kuin nykyään, mutta silloinkin miesten palkkataso oli parempi kuin naisilla. Naisten yleisin palkkaluokka on 2701 – 3000 € kuukaudessa, kun taas miehillä se on yli 3 300 €. Miehillä on suuri osuus myös alemmissa palkkaluokissa, miehistä 38 % kuuluu kolmeen alimpaan palkkaluokkaan, kun taas naisista näihin kuuluu vain 21 % vastaajista.

Taulukko 8. Sukupuolijakauma eri palkkaluokissa

Vertailtaessa vastaajien palkkaluokkia työnantajasektorin mukaan, parhaiten saavat palkkaa kunnissa tai kuntayhtymissä työskentelevät, joista 80 prosenttia saa palkkaa vähintään 2700 euroa kuukaudessa. Vastaava prosenttiluku yrityssectorilla on 65, kansainvälisellä sektorilla 66, valtiolla n. 70 ja yhdistyksissä, säätiöissä ja yhteisöissä n. 45. Kuntasektorilla kuitenkin työskentelee niin vähän vastaajia (6 vastaajaa), että tästä ei voida vetää pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Yhteenvetona voi tosin sanoa, että suuria eroja ei ole ja kaikilla sektoreilla tienataan pääosin hyvin. Yhdistyksissä, säätiöissä ja yhteisöissä työskentelevien palkkataso on pienentynyt edellisestä selvityksestä, jolloin sillä sektorilla työskennelleet tienasivat parhaiten.

Taulukko 9. Vastaajien palkkaluokat työnantajasektorin mukaan

Vastaajista reilu puolet on sitä mieltä, että heidän palkkatasonsa vastaa heidän koulutustaan. Tyytyväisyystaso on noussut kahdesta edellisestä kyselystä selvästi, 2005 tyytyväisiä oli vain 42 % ja vuonna 2010 noin 45 %. Tyytyväisimpiä palkkatasoonsa on yli 2700 euroa kuukaudessa tienaavat, joista lähes 80 % pitää palkkatasoaan koulutustaan vastaavana. Eniten palkkatasoonsa tyytymättömiä on hieman yllättäen palkkaluokassa 2401–2700 €, joihin kuuluvista n. 90 % ei pidä palkkatasoaan koulutustaan vastaavana. Kolmessa alimmassa palkkaluokassa tyytymättömiä palkkatasoonsa on reilut puolet vastaajista. Naisista palkkatasoonsa tyytymättömiä on tasan puolet vastaajista, kun vastaavasti miehistä tyytymättömiä on vajaa 40 %. Työnantajasektoreittain katsottuna eniten tyytymättömiä palkkatasoonsa löytyy yhdistyksistä, säätiöistä ja yhteisöistä, joissa työskentelevistä reilut puolet pitää palkkatasoaan riittämättömänä. Tyytyväisimpiä palkkatasoonsa ovat yrityksissä työskentelevät.

7. Työllistymiseen vaikuttavat tekijät

Työllistymiseen vaikuttavissa tekijöissä ei ole vastausten perusteilla havaittavissa suuria muutoksia verrattuna kahteen edelliseen selvitykseen. Edelleen tärkeimpänä työllistymiseen vaikuttavana tekijänä pidetään aikaisempaa työkokemusta. Sen jälkeen kaksi tärkeintä tekijää ovat henkilösuhteet ja peruskielitaito. Sen sijaan arvosanoilla, sukupuoliella ja siviilisäädellä ei katsota juuri olevan merkitystä työnsaannin kannalta. Muun kielitaidon merkityskään ei ole kovin suuri, mutta esimerkiksi ne, jotka osasivat jotain erikoisempaa kieltä, katsoivat sen vaikuttaneet ainakin jonkin verran työnsaantiin.

Selvityksen lopussa, liitteessä 2, diplomaattiuran rekrytoinneista Ulkoasiainministeriössä vastaava henkilöstösuunnittelija Riku Warjovaara on vastannut tähän samaan kysymykseen työnantajan näkökulmasta.

	ei lainkaan	vain vähän	jonkin verran	paljon	ratkaisevasti
Pääaineen nimi	19 %	26 %	33 %	16 %	6 %
Pääaineen arvosana	46 %	30 %	10 %	10 %	3 %
Pro gradu - tutkielman aihe	33 %	22 %	19 %	16 %	10 %
Pro gradu - tutkielman arvosana	45 %	26 %	16 %	9 %	4 %
Aineyhdistelmä	4 %	23 %	36 %	30 %	6 %
Jokin yksittäinen sivuaine	10 %	35 %	26 %	20 %	9 %
Tutkinnon lisäksi suoritettut opinnot	26 %	19 %	30 %	17 %	7 %
Toinen tutkinto	56 %	13 %	13 %	13 %	5 %
Aikaisempi työkokemus	3 %	4 %	15 %	29 %	49 %
Henkilösuhteet	9 %	4 %	16 %	49 %	22 %
Soveltuvuustesti	33 %	6 %	26 %	28 %	7 %
Kielitaito (suomi, ruotsi, englantia)	6 %	13 %	32 %	32 %	17 %
Ranska	65 %	14 %	10 %	8 %	3 %
Saksa	67 %	16 %	10 %	5 %	2 %
Venäjä	74 %	16 %	2 %	3 %	5 %
Jokin muu kieli	68 %	9 %	13 %	9 %	2 %
Kokemus järjestötoiminnasta	25 %	28 %	20 %	17 %	10 %
Ulkomainen työkokemus	37 %	16 %	12 %	27 %	9 %
Opiskelu ulkomailla	38 %	22 %	18 %	18 %	4 %
Ikä	28 %	19 %	41 %	9 %	3 %
Sukupuoli	54 %	21 %	18 %	6 %	2 %
Siviilisääty	75 %	15 %	9 %	2 %	0 %
Lapset	76 %	10 %	12 %	0 %	2 %
Ei vielä lapsia	76 %	5 %	14 %	5 %	0 %
Sattuma	6 %	13 %	37 %	31 %	13 %

Taulukko 10. Vastaajien arvio työllistymiseen vaikuttavista tekijöistä

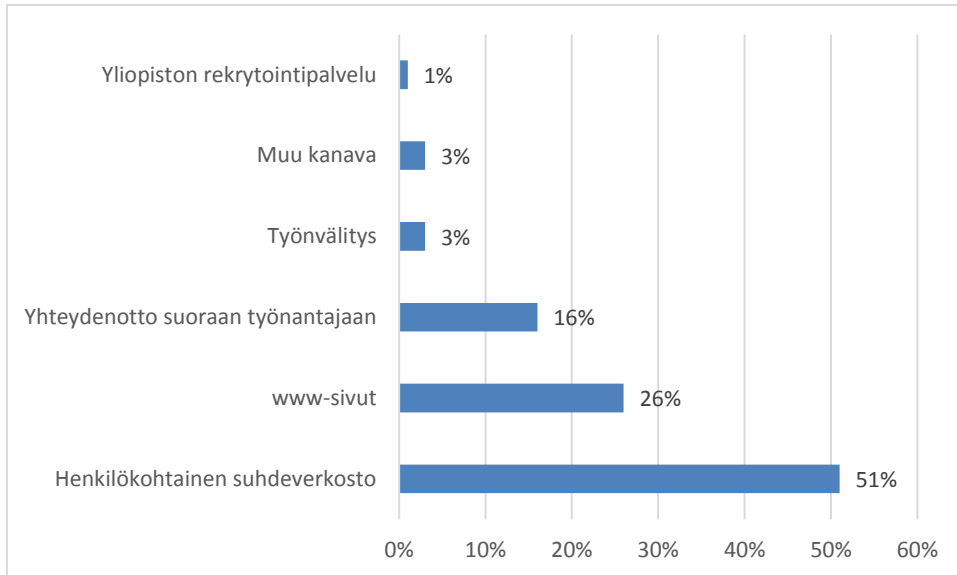
8. Työelämään siirtyminen

Aktiivisen työnhaun oli aloittanut ennen valmistumistaan yli puolet vastaajista, keskimäärin työnhaku oli aloitettu noin 2-3 kuukautta ennen valmistumista. Kuitenkin peräti 13 % työnhaun ennen valmistumista aloittaneista oli aloittanut sen jo vuosi ennen valmistumista, yksi vastaaja ilmoitti aloittaneensa työnhaun jo kaksi vuotta ennen valmistumista. Kolmannes vastaajista oli saanut ensimmäisen koulutusta vastaavan työpaikkansa jo ennen valmistumistaan, keskimäärin tämä joukko löysi työpaikan muutama kuukausi ennen valmistumista. Joukossa on neljä vastaajaa, jotka olivat työllistyneet jo kaksi vuotta ennen valmistumistaan. Noin 17 % vastaajista ei ollut hakenut lainkaan töitä ennen tai jälkeen valmistumisensa. Tässä joukossa ovat ne, jotka ovat esimerkiksi eläkkeellä tai opiskelevat tai olivat jo valmiiksi töissä ennen opintojensa alkua. Viidennes vastaajista aloitti työnhaun valmistumisen jälkeen. Valtaosalla vastaajista on ollut valmistumisensa jälkeen ainakin yksi koulutusta vastaava työpaikka, kun vastaavasti vain kolmella prosentilla vastaajista oman alan kokemusta ei ole ollut lainkaan. Muutos on ollut merkittävä kymmenessä vuodessa, 2005 viidenneksellä vastaajista ei ollut oman alan työkokemusta ja vuonna 2010 7 %:lla sitä ei ollut.

Kuten edellisestä luvusta kävi ilmi, niin pro gradu - tutkielman arvosanalla ei katsota olevan suurta merkitystä työnhaussa. Kuitenkin 16 vastaajaa ilmoitti saaneensa työpaikan gradun avulla tai siihen liittyen. Vähän reilut puolet heistä työskentelee opetus- tai tutkimustehtävissä. Puolet vastaajista katsoi heidän saaneen hyötyä gradunteon antamista valmiuksista, vaikkei gradu kytkeydy työuraan. Vain noin viidennes vastaajista katsoi, ettei gradulla ole ollut mitään yhteyttä työuraan. Tässä on havaittavissa selvä muutos kahteen edelliseen selvitykseen, sillä vuonna 2005 puolet vastaajista ei nähnyt gradulla ja työuralla mitään yhteyttä ja vastaavasti vuonna 2010 noin 38 prosenttia vastaajista ei nähnyt asioilla yhteyttä.

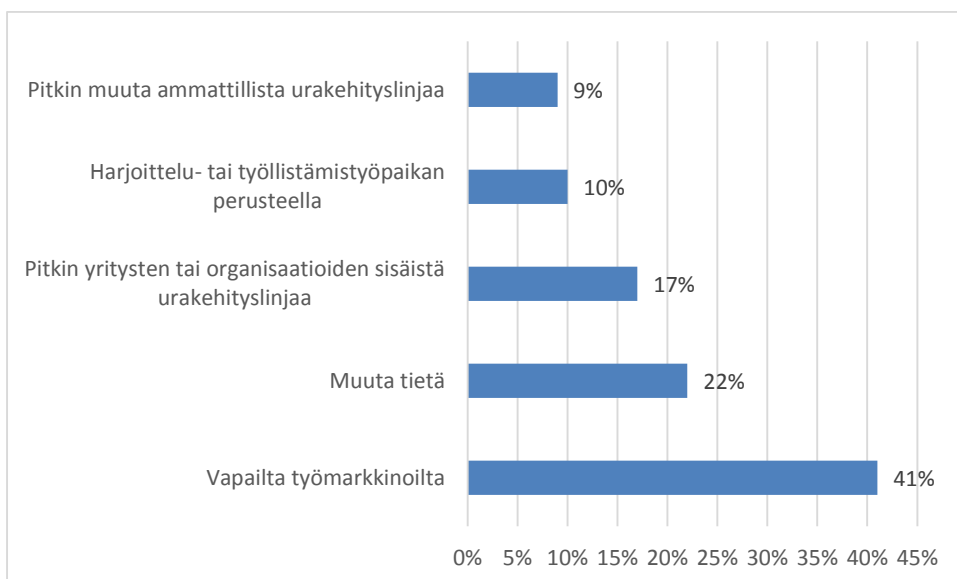
Parasta työnhakukanavaa kysyttäessä kolmen kärki on pysynyt samana kuin kahdessa edellisessä selvityksessä: henkilökohtainen suhdeverkosto, www-sivut ja yhteydenotto suoraan työnantajaan. Suhdeverkoston osuus on jatkanut kasvuaan ja sen osuus on jo yli 50 prosenttia. Yliopiston rekrytointipalvelujen, työnvälityksen ja jonkun muun kanavan merkitys työnhakukanavana on lähes olematon. On oletettavaa, että sosiaalinen media kuten esimerkiksi LinkedIn tulee kasvattamaan merkitystään seuraavan viiden vuoden aikana, joten

sen voisi lisätä vastausvaihtoehdoksi seuraavaan kyselyyn. Tässä kyselyssä merkitystä ei vielä juuri ollut, kaksi vastaajaa katsoi sosiaalisen median olevan paras työnhakukanava.

Taulukko 11. Tehokkain työnhakuväylä

Useimmiten työpaikka on löytynyt vapailta työmarkkinoilta, vaikkakin sen osuus on jatkanut laskuaan. Muuta tietä kuin mitä kyselyssä oli tarjolla, pitää tehokkaimpana työnhakuväylänä jo yli viidennes vastaajista. Muita väyliä olivat muun muassa ystävien apu, työnantajan suora pyyntö sekä sattuma.

Taulukko 12. Mitä kautta vastaajat ovat löytäneet työpaikkansa?

9. Tiedot ja taidot työpaikassa

Tiedot ja taidot, joita työelämässä pidetään tärkeinä, ovat pysyneet lähestulkoon samoina kuin kahdessa edellisessäkin selvityksessä. Muun muassa kykyä itsenäiseen työskentelyyn, kykyä ymmärtää yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä kirjallista ilmaisua pidetään edelleen erittäin keskeisinä.

Vähemmän keskeisenä vastaajat pitävät teorioiden tuntemusta ja organisaation johtamistaitoa. Teorioiden tuntemusta pitää täysin merkityksettömänä jopa neljäsnes vastaajista. On kuitenkin huomioitava, että nämä kaksi jakavat myös jonkin verran mielipiteitä, kumpaakin pitää melko keskeisenä omassa työssään noin neljäsnes vastaajista. On kiinnostavaa, että yhä useampi vastaaja pitää teorioiden tuntemusta merkityksettömänä, mutta silti toisaalta keskeisenä.

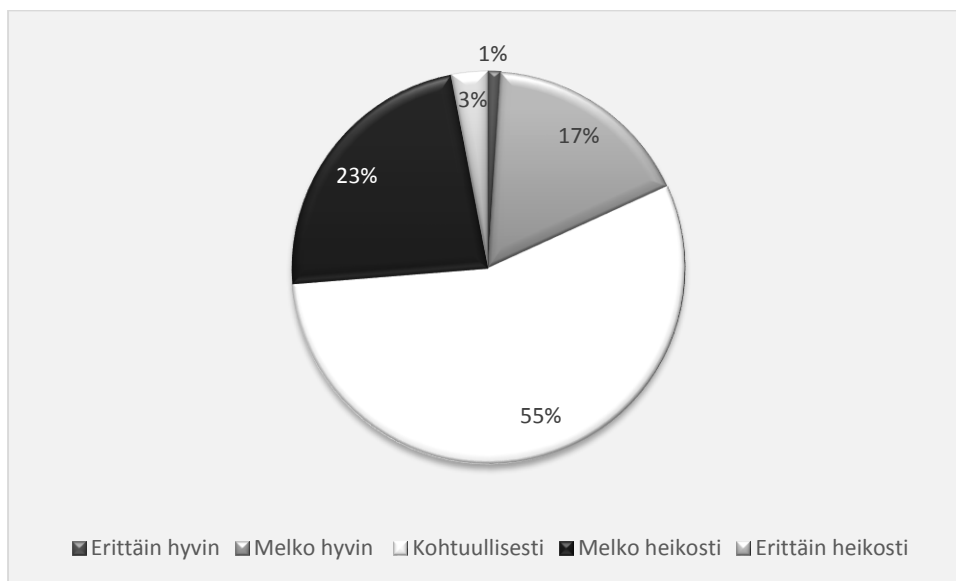
	Erittäin keskeinen	Melko keskeinen	En osaa sanoa	Vähemmän keskeinen	Merkityksetön
Teorioiden tuntemus	9 %	26 %	0 %	41 %	25 %
Kriittinen ajattelukyky	67 %	26 %	0 %	7 %	0 %
Kyky ymmärtää yht. kunnal. ilmiöitä	68 %	25 %	1 %	4 %	1 %
Yhteistyökyky	68 %	28 %	0 %	4 %	0 %
Tiedon haku ja käsittely	68 %	28 %	0 %	4 %	0 %
Kyky itsenäiseen työskentelyyn	86 %	10 %	0 %	4 %	0 %
Yleissivistys	57 %	38 %	1 %	4 %	0 %
Kirjallinen ilmaisu	80 %	13 %	4 %	3 %	0 %
Suullinen ilmaisu	45 %	45 %	6 %	3 %	1 %
Ongelmanratkaisukyky	60 %	34 %	4 %	2 %	0 %
ATK-ohjelmien hallinta	32 %	56 %	4 %	7 %	0 %
Kielitaito	28 %	48 %	3 %	20 %	1 %
Ihmissuhdetaidot	55 %	35 %	6 %	4 %	0 %
Eri kulttuurien tuntemus	28 %	36 %	6 %	28 %	3 %
Organisaation johtamistaito	11 %	23 %	10 %	38 %	13 %

Taulukko 13. Erilaisten tietojen ja taitojen merkitys vastaajien työssä

Lisäksi annettujen vaihtoehtojen ulkopuolelta esiin hyödyllisinä taitoina ja ominaisuuksina nousivat muun muassa kyky laajojen kokonaisuuksien hahmottamiseen, pitkäjänteisyys sekä priorisointikyky.

10. Oppiaineen arviointia

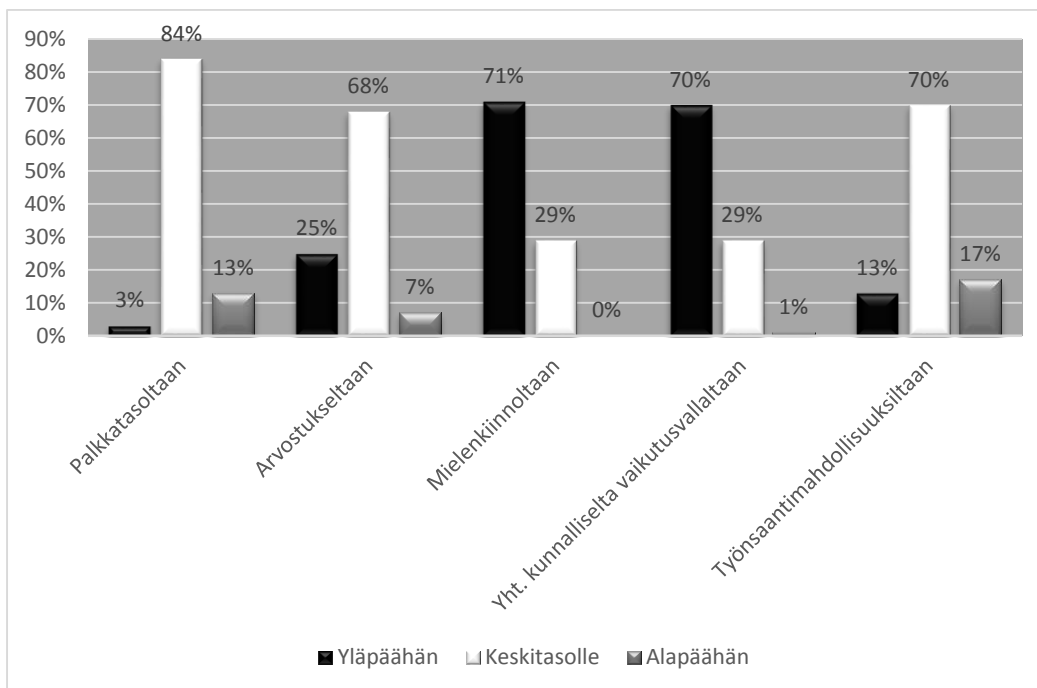
Kysyttäessä valmistuneilta sitä, että miten hyvin he näkevät työnantajien käsityksen poliittisen historian tutkinnosta vastaavan todellisuutta. Vastanneista reilu puolet katsoi sen vastaavan todellisuutta kohtuullisesti. Sen vaihtoehdon osuus on kasvanut kahdesta edellisestä selvityksestä, sillä vuonna 2005 sen valitsi noin 40 % vastaajista ja viisi vuotta sitten 48 %. Vaihtoehto ”melko heikosti” on menettänyt osuuttaan edellisestä selvityksestä ja sen valitsi enää 23 % vastaajista, kun sen viisi vuotta sitten valitsi 32 % vastaajista. Erittäin heikkoina tai erittäin hyvinä työnantajien käsityksiä piti vain muutama prosentti vastaajista. Melko hyvinä työnantajien käsityksiä piti 17 % vastaajista, mikä on viitisen prosenttia enemmän kuin edellisessä selvityksessä mutta viisi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2005. Työnantajien käsityksen poliittisen historian tutkinnosta voi sanoa menneen parempaan suuntaan verrattuna kahteen edelliseen selvitykseen, sillä jo yli 70 % vastaajista katsoi sen vastaavan todellisuutta vähintäänkin kohtuullisesti. Vuosina 2005 ja 2010 luku oli noin 60 %.

Taulukko 14. Työnantajien käsitys ja tutkinnon todellisuuden vastaavuus

Kuten alla olevasta taulukosta huomaa, vastaajat pitävät poliittisen historian tutkintoa arvossa suhteessa muihin akateemisiin loppututkintoihin. Erityisesti tutkintoa pidetään mielenkiintoisena ja yhteiskunnallisesti vaikutusvaltaisena. Muissa kohdissa tutkinnon arvostus tutkinnon arvostus suhteessa muihin on keskitasolla. Tulokset ovat huomattavasti parempia kuin 2005 tai 2010. Esimerkiksi vielä vuonna 2005 enemmistö vastaajista asetti tutkinnon arvostuksen yhteiskunnalliselta vaikutusvallaltaan keskitasolle, kun nyt selvä

enemmistö asetti sen yläpään. On huomioitava myös selvä muutos siihen, miten tutkinnon arvostus näkyy työnsaantimahdollisuuksissa verrattuna edellisiin selvityksiin. Nyt sen asetti keskitasolle 70 % vastaajista, kun kahdessa edellisessä selvityksessä sen asetti keskitasolle vain niukka enemmistö vastaajista. Yläpäähänkin sen asetti jopa 13 % vastaajista, kun edellisessä selvityksessä tätä ei tehnyt yksikään vastaaja. Yleistäen voisi sanoa, että poliittisen historian tutkintoa arvostetaan ja työpaikankin saa nykyisin helpommin kuin aikaisemmin.

Taulukko 15. Tutkinnon sijoittuminen verrattuna muihin akateemisiin loppututkintoihin

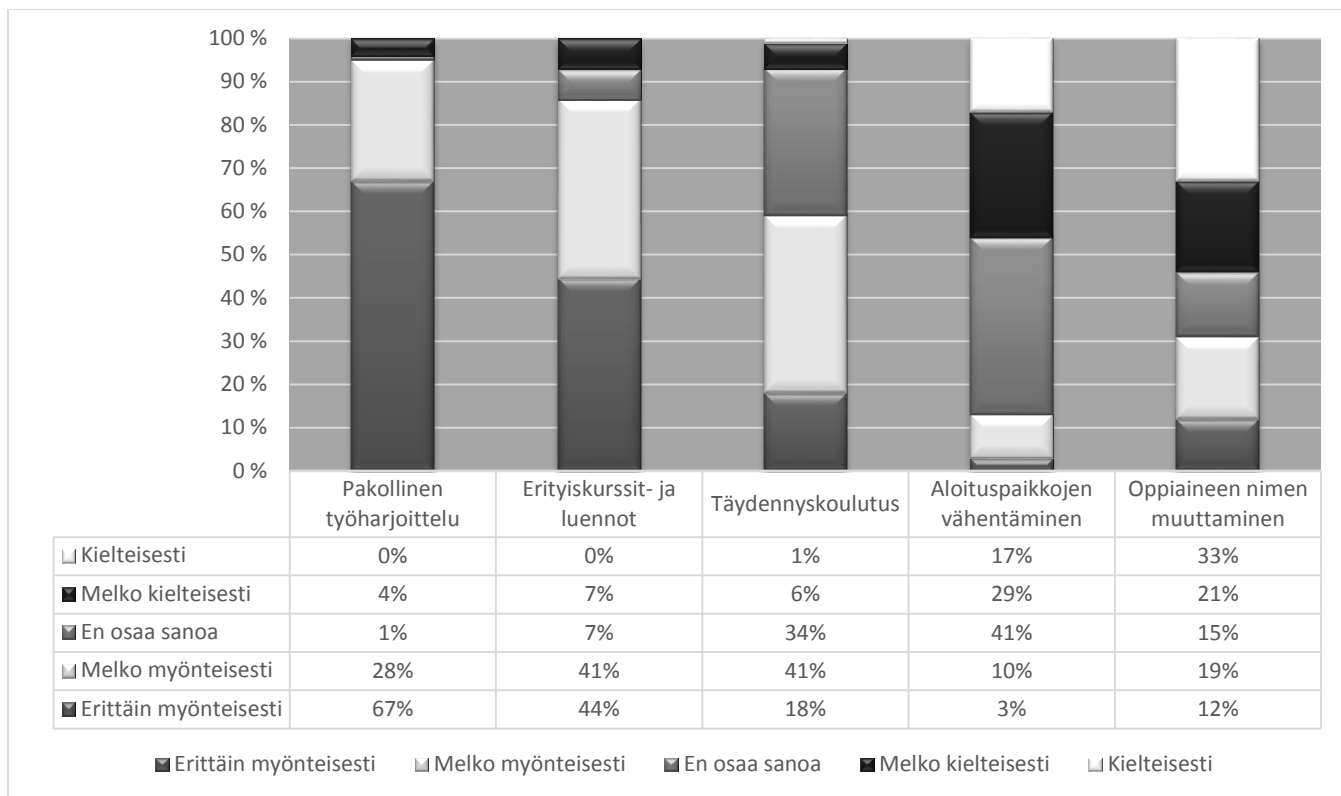
11. Mitä tehdä työllistymisen parantamiseksi?

Vastaajilta kysyttiin annettujen vaihtoehtojen pohjalta sitä, miten poliittisen historian opiskelijoiden sijoittumista työelämään voitaisiin helpottaa.

Myönteisimmin vastaajat suhtautuivat pakollisen työharjoittelun lisäämiseen, johon suhtautui vähintäänkin myönteisesti 95 % vastaajista. Yksi vastaajista, joka suhtautui ehdotukseen kielteisesti, kannatti kuitenkin työharjoittelua mutta niin että se suoritettaisiin vasta valmistumisen jälkeen. Lisäksi kannatettiin ehdotukseen työelämään liittyvien erityiskurssien ja asiantuntijaluentojen sisällyttämisestä opintoihin, johon suhtautui vähintäänkin myönteisesti 85 % vastaajista. Valmistumisen jälkeisen työelämäkoulutuksen lisääminen sai myös paljon kannatusta, lähes 60 % vastaajista näki ehdotuksen myönteisessä valossa, tosin peräti 34 % vastaajista ei osannut sanoa asiaan mielipidettään. Nämä kolme ehdotusta ovat olleet suosituimpia parannusehdotuksia myös vuosien 2005 ja 2010 selvityksissä.

Eniten mielipiteitä jakaa ehdotus oppiaineen nimen muuttamisesta, siihen suhtautuu kielteisesti yli puolet vastaajista, mutta kuitenkin lähes kolmannes näkee ehdotuksen vähintäänkin melko myönteisessä valossa. Valitettavasti ehdotukseen myönteisesti suhtautuneet eivät ole perustelleet vastaustaan, olisi ollut kiinnostava kuulla miksi he näkevät oppiaineen nimen muuttamisen vaikuttavan positiivisesti työnsaantimahdollisuuksiin. Tämän ehdotuksen osalta vaaka on heilahtanut selkeämmin taas kielteisesti suhtautumisen puolelle, sillä vuonna 2010 ehdotukseen suhtautui kielteisesti peräti 33 % vastaajista ja vuonna 2005 pieni enemmistö näki ehdotuksen kielteisessä valossa.

Ehdotukseen aloituspaikkojen vähentämisestä vähintään melko kielteisesti suhtautuu 46 % vastaajista, kun siihen myönteisellä tavalla suhtautuu vain 13 % vastaajista. Vastaajista 41 % ei osannut sanoa mielipidettään ehdotukseen. Vuonna 2010 tulokset olivat tyystin toisenlaiset, silloin vähintäänkin melko myönteisesti ehdotukseen aloituspaikkojen vähentämisestä suhtautui noin kolmannes vastaajista ja kielteisesti noin viidennes. 2005 niukka enemmistö vastusti aloituspaikkojen vähentämistä.

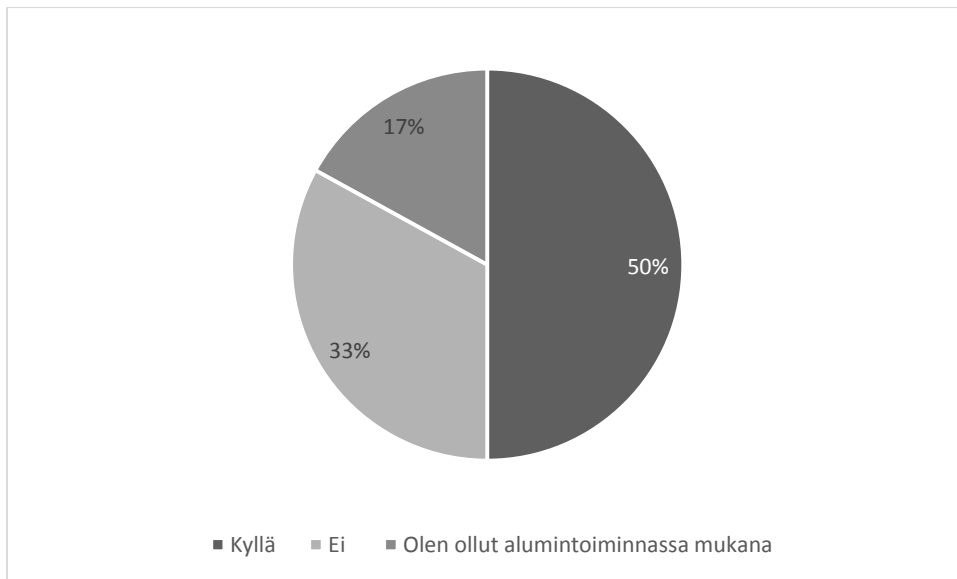

Taulukko 16. Vastaajien suhtautuminen ehdotuksiin työelämään siirtymisen helpottamiseksi.

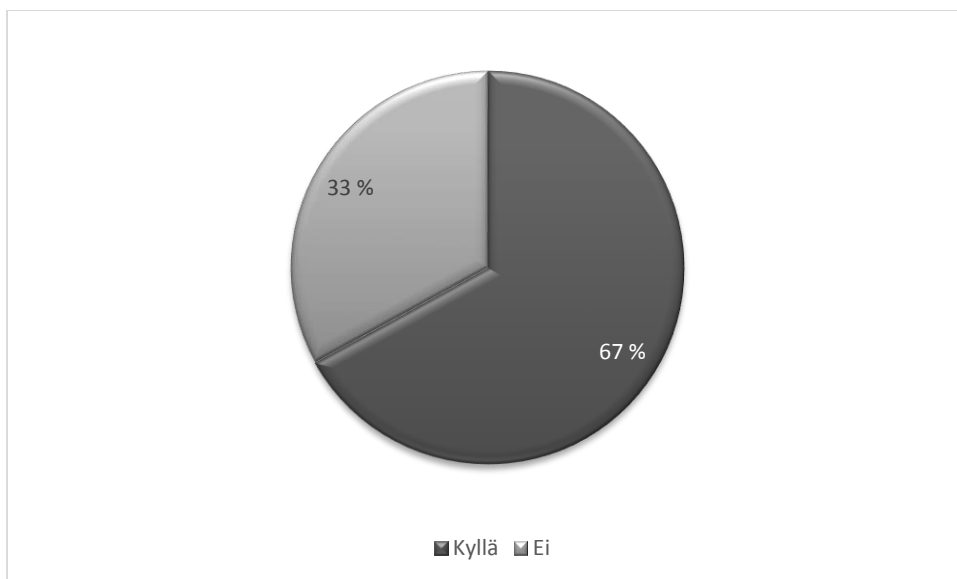
Vastaajilta tuli lisäksi paljon sanallisia ajatuksia ja ehdotuksia siihen, että mitä voisi tehdä poliittisesta historiasta valmistuneiden työllistymisen parantamiseksi. Useampia mainintoja keräsi muun muassa oman mentorointiohjelman kehittämisen poliittiselle historialle, jolloin alumnit tai oppiaine tukisivat opiskelijoiden siirtymistä työelämään. Muutenkin alumnitoiminnan kehittämistä toivottiin ja eräs vastaajista ehdotti jopa jonkunlaista ”uratuutoria” uusille opiskelijoille.

Lisäksi vastauksissa painotettiin myös opiskelijan omaa vastuuta. Opiskelijoiden olisi syytä tietää, mitä opiskelevat, mitä hyötyä tutkinnosta on työelämässä ja että heillä on realistinen käsitys siitä, millainen työelämä on. Lisäksi painotettiin valitsemaan sellaisia sivuaineita, jotka ovat työelämään sopivia, kuten myös kielten opiskelun tärkeyttä. Oppiaineella nähtiin tässä oma roolinsa, sivuainevalintojen ja kielitaidon merkitystä olisi syytä korostaa opiskelijoille. Oppiaineen toivottiin lisäksi järjestävän enemmän kursseja, joissa otettaisiin kriittiset keskustelut ja esiintymistaidon harjaannuttaminen osaksi kaikkia opetusta, työelämään valmentavia kursseja toivottiin myös järjestettävän.

Alumnitoiminta kiinnostaa poliittisesta historiasta valmistuneita ja noin puolet vastaajista on ollut siinä mukana ja kolmannes taas katsoi olevansa kiinnostunut toimimaan oppiaineen alumnina. Vain 17 % vastaajista ei ollut kiinnostunut osallistumaan alumnitoimintaan. Eräs vastaaja katsoi, ettei nykyisessä työtilanteessaan ole kiinnostunut, mutta varmasti myöhemmin. Noin kaksi kolmännestä vastaajista taas katsoi, että voisi hyödyntää nykyisen työpaikkansa tarjoamia kokemuksia alumnitoiminnassa.

Taulukko 17. Oletko kiinnostunut toimimaan oppiaineen alumnina?

Taulukko 18. Koetko, että voisit hyödyntää nykyisen työpaikkasi tarjoamia kokemuksia alumnitoiminnassa?

12. Johtopäätökset

Poliittisesta historiasta viimeisen viiden vuoden aikana valmistuneiden työllisyystilanne on hyvä, sillä 83 % heistä on tällä hetkellä työelämässä, joista 35 % on vakituksessa työsuhteessa. Työttömänä oli vain 4 % vastaajista, uuden vastausvaihtoehdon ”muu” valitsi 12 % vastaajista. Määräaikaisia työsuhteita on edelleen eniten ja todennäköisesti niiden osuus tulee myös pysymään suurimpana nykyisessä epävarmassa taloustilanteessa. Työttömänä on valmistumisen jälkeen ollut 54 % vastaajista, mutta työttömyysjaksot ovat keskimäärin kuitenkin olleet lyhyitä, noin muutaman kuukauden mittaisia.

Vastaajista suurin osa työskentelee suurissa kaupungeissa, sillä Helsingissä tai Turussa työskentelee yhteensä 69 % vastaajista, Helsingin osuuden jatkaessa kasvuaan. Ulkomailla työskentelee 4 % vastaajista.

Valtio on menettänyt asemansa suurimpana työnantajasektorina ja nykyisin suurin sektori on ”Yhdistys, säätiö tai yhteisö”, jonka palveluksessa toimii nykyisin 39 % vastanneista. Kyselyn perusteella parhaiten palkatut työntekijät löytyvät kunnissa tai kuntayhtymissä työskentelevistä. Kuntasektorilla työskenteleviä on kuitenkin niin vähän, ettei siitä voida vetää pitkälle meneviä johtopäätöksiä, pääsääntöisesti jokaisella työnantajasektorilla tienataan suhteellisen hyvin.

Eniten työllistymiseen vaikuttavat vastaajien mukaan aikaisempi työkokemus, henkilösuhteet ja peruskielitaidon hallinta, kun taas esimerkiksi opintojen tai pro gradun arvosanoilla ei juuri katsota olevan merkitystä. Kun kysyttiin työpaikalla tarvittavista tiedoista ja taidoista tärkeimmiksi ominaisuuksiksi katsottiin muun muassa kyky itsenäiseen työskentelyyn, hyvä kirjoitustaito, sekä kyky ymmärtää yhteiskunnallisia ilmiöitä. Teorioiden tuntemuksen ja organisaation johtamistaidon taas ei katsottu olevan tärkeitä vastaajien työssä.

Poliittisesta historiasta valmistuneet näkevät tutkintonsa mielenkiintoisena ja katsovat sillä olevan myös yhteiskunnallista vaikutusvaltaa. Työnsaantimahdollisuuksiltaan ja palkkatasoltaan vastaajat sijoittivat tutkinnon keskitasolle verrattuna muihin akateemisiin tutkintoihin. Työnantajien kuva poliittisesta historiasta vastaa todellisuutta kohtuullisesti.

Poliittisen historian tutkinnon on perinteisesti katsottu olevan generalistitutkinto, joka ei valmista mihinkään tiettyyn ammattiin, mutta toisaalta se soveltuu laajasti erilaisiin työtehtäviin. Se pitää edelleen paikkaansa, sillä erilaisia ammattinimikkeitä tuli vastauksissa ilmi kymmeniä aina eduskunta-avustajasta tutkijaan. Työpaikan saamiseen vaikuttivat eniten henkilökohtainen suhdeverkosto, www-sivut ja yhteydenotto suoraan työnantajaan.

Liite 1: Ammattinimikkeet työnantajasektoreittain

(suluissa ammattinimikkeiden lukumäärä)

YHDISTYS, SÄÄTIÖ TAI YHTEISÖ (18)

Aluevastaava

Apurahatutkija

Historiantutkija

- Helsingin maalaiskunnan ja Vantaan kansandemokraattisen kunnallisjärjestön historian tutkiminen

Koordinaattori

- Kansalaisjärjestön sisarjärjestöjen sihteerin tehtävät sekä järjestön kouluvierailujen koordinointi

Koulutusjohtaja

Museotyöntekijä

Nuorempi asiantuntija

- Edunvalvonta, työmarkkinapolitiikka sekä viestintä työnantajajärjestössä

Opintoamanuenssi

Opintoneuvoja

- Hakijoiden ja opiskelijoiden neuvonta, opiskelijavalintaan liittyvät koordinaatiotehtävät

Projektikoordinaattori (2 kpl)

- Hankkeen toimipisteen johtaminen (jokapaikanhöylä)
- Projektinhallinta, toimistotyöt, koulutusten pitäminen, yrittäjäkasvatus

Projektityöntekijä

Sosiaalipoliittinen sihteeri

- Asiantuntijatehtävä sisältäen asioiden valmistelua, edustamista, lobbaamista, sidosryhmäyhteistyötä, jäsenistön tukemista ja hyvin monipuolisesti erilaista tekstien tuottamista

Suunnittelija

Terveyspoliittinen asiantuntija

Tiedottaja (3 kpl)

- sekä perinteisempi mediaviestintä että vaikuttajaviestintä
- mediaviestintä Kuntaliitossa

Tohtorikoulutettava (5 kpl)

Tutkija

Tutkimusavustaja

YRITYS (16)

Asiakaspäällikkö

Consultant (public affairs & communications)

- Asiakastoimeksiannot viestintään, yhteiskuntasuhteisiin ja vaikuttajaviestintään liittyvissä toimeksiannoissa

Henkilöstöpäällikkö

Henkilöstökoordinaattori

- vastaava koskien rekrytointien suorittamista, työsuhdeasioita sekä työntekijöiden oikea-aikaisesta resursoimisesta

Henkilöstöpäällikkö (2 kpl)

Kirjailija

Marketing and communications officer (tiedottaja)

- sisäinen ja ulkoinen viestintä

Myyntikoordinaattori

Myyntipäällikkö

- oppikirjakustantamossa asiakkuuksien hoito, uusien asiakkaiden hankinta, laskutus, budjetointi, aluemyyjien koulutus jne.

Myyjä

Toimittaja

Toimituspäällikkö

Uutispäällikkö

Yksikön esimies

- Varhaisen tuen nuorten sosiaalipalvelu

Viestintäkonsultti

- liikkeenjohdon konsultointi, viestinnän suunnittelu ja toteutus

Yrittäjä

- Tilasuunnittelu

VALTIO (12)

Asiantuntija (2 kpl)

- Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto

Ennakointiasiantuntija

- Työ- ja elinkeinoministeriö

Kansanedustajan eduskunta-avustaja (2 kpl)

Käsikirjoittaja

Ohjaaja

Rikosseuraamuskesimies

Suunnittelija

Tietopalvelusihteeri

Tohtorikoulutettava

Toimittaja

Tutkija (4 kpl)

- Maahanmuuttoviraston päätöksenteon tukipalvelu
- Puolustusvoimat

Ylitarkastaja (2 kpl)

- maahanmuuttajien koulutusasiat, tasa-arvo- ja ihmisoikeusasiat jne.
- EU-rahoitteisten hankkeiden valvonta, neuvonta ja koulutus
- Työ- ja elinkeinoministeriö

KUNTA TAI KUNTAYHTYMÄ (6)

Luokanopettaja, peruskoulu

Palvelussuhdeneuvoja

- Espoon kaupungin työntekijöiden neuvominen kv-tes asioissa.

Projektipäällikkö

- Sähköisten asiointipalveluiden kehittämistehtävät

Tiedottaja

- Verkkopalvelun markkinointi ja viestintä, maahanmuuttajille suunnatut perhe-, terveys- ja ongelmatilanteet-osastot

Tuntiopettaja, päätoiminen

Viestintäassistentti

- Sisäinen ja ulkoinen viestintä jne.

KANSAINVÄLINEN TYÖNANTAJA (4)

Assistentti

- Euroopan parlamentti

Associate Account Strategist

- Pk-asiakkaiden avustaminen digitaalisen markkinoinnin strategiassa ja toteutuksessa

Kääntäjä

Poliittinen neuvonantaja Euroopan parlamentin jäsenelle

- Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan sisältöasiat

MUU (1)

Opiskelija, Poliisiammattikorkeakoulu

Liite 2: Haastattelut

Selvitystä varten haastattelin kahta poliittisesta historiasta valmistunutta henkilöä, joille esitin kysymyksiä liittyen heidän opintoihinsa, työelämään siirtymisestä sekä nykyisestä työtilanteesta. Valitsin haastateltavat siten, että he edustaisivat toisaalta sellaista alaa, jonne poliittisesta historiasta valmistuneita on perinteisesti paljon sijoittunut ja toisaalta taas vähän harvinaisempaa alaa. Niklas Holmberg työskentelee uutispäällikkönä ja toimittajana Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä ja Salla Niemelä taas yksityisessä sosiaalialan yrityksessä.

Lisäksi päätin jatkaa vuoden 2010 selvityksen tekijän Pilvi Lempiäisen aloittamaa tapaa ja haastattelin myös työnantajan edustajaa. Työnantajan näkökulman antaa tällä kertaa Riku Warjovaara ulkoasiainministeriöstä. Hän vastaa siellä henkilöstösuunnittelijana diplomaattiuran rekrytoinneista. Häneltä kysyin kysymyksiä liittyen poliittisesta historiasta valmistuneiden työelämävalmiuksiin ja siitä, mihin hakijan kannattaa opinnoissaan ja muutenkin elämässään panostaa hakiessaan ulkoministeriöön töihin.¹

Niklas Holmberg

Vuonna 2003 poliittisen historian opinnot aloittanut ja vuonna 2010 valmistunut Niklas Holmberg työskentelee tällä hetkellä Maaseudun Tulevaisuudessa uutispäällikkönä ja uutistoimittajana.

Suurin syy sille, miksi Holmberg päätti ryhtyä opiskelemaan poliittista historiaa, lienee ollut jo lapsena alkanut yleinen kiinnostus historiaa ja yhteiskunnallisia aineita kohtaan ja perheessä oli keskusteltu paljon yhteiskunnallisista aiheista. Hakuvaiheessa Niklaksella oli muitakin vaihtoehtoja, kuten esimerkiksi kauppatieteellinen, mutta lopulta päätös oli helppo. Poliittinen historia kiinnosti häntä eniten ja aihe tuntui jotenkin ”hienolta”

Niklaksen opiskeluaika oli mielenkiintoista, vaikkakin opiskelutahti oli hieman ”löysä” ja opiskelu vahvasti kirjatentteihin painottuvaa. Niklaksella oli useita sivuaineita, koska aluksi hänellä oli suunnitelmassa tehdä opettajan pedagogiset opinnot, jotka kuitenkin jäivät kesken motivaation puutteen takia.

– Tein opettajan sijaisuuksia opintojen aikana ja totesin ettei ole sittenkään minun alaani, Niklas kertoo

Niklaksen mielestä gradun tekeminen oli opintojen paras vaihe, koska se toi kytköksiä työelämään ja lisäksi graduseminaarien pienryhmätyöskentely ja tutkimuksellisempi ote olivat hänelle mieleisiä.

¹ Haastattelut toteutettiin sähköpostitse kesä-heinäkuussa 2015.

Niklas siis on töissä Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä. Siellä hän toimii sekä uutispäällikkönä että uutistoimittajana. Uutispäällikkönä hän vastaa päivittäisen uutistyön vetämisestä sekä esimiestehtävistä, toimittajana hän taas seuraa erityisesti talouden, politiikan ja maatalouspolitiikan aiheita. Työuran alussa Niklaksella oli myös tuuria matkassa, poliittinen järjestötoiminta toi kokemusta ja sellaisia verkostoja, joista oli apua ensimmäisen oman alan kesätyöpaikan saamisessa MTK:sta, jossa syntyi myös gradun aihe. MTK:n jälkeen Niklas oli harjoittelussa maa- ja metsätalousministeriössä.

Nykyisessä työnantajassaan Maaseudun Tulevaisuudessa Niklas aloitti ensin kesätoimittajana ja lopulta hänet palkattiin lehteen vakituiseksi toimittajaksi.

– Toimituksen sisällä tuli auki paikka Brysselin kirjeenvaihtajana, jossa olin 2012–2014. Tämän jälkeen minulle tarjottiin uutispäällikön paikkaa, Niklas kertoo.

Niklas katsoo, että poliittisen historian opinnot antavat hyvät valmiudet toimittajan tehtäviin, sillä laaja yleistieto, asioiden yhteyksien ymmärtäminen ja kriittinen ajattelu yhdistettynä kirjoittamiseen pääasiallisena metodina antavat hyvän pohjan journalismille.

– Muistan peruskurssilta silloisen professorin Jorma Kalelan ohjeet: ”Totuutta isolla T:llä ei ole, on vain tulkintoja” ja ”Tutkijan pitää tehdä oikeutta tutkimuksen kohteelle”. Nämä sopivat hyvin myös toimittajan ohjenuoriksi, Niklas muistelee.

Toistaiseksi Niklaksen suunnitelmissa on jatkaa nykyisessä työssään ja kehittää osaamistaan.

Kysyttäessä vinkkejä nykyisille opiskelijoille Niklas kehottaa hakeutumaan järjestötoimintaan, oli se sitten poliittista tai jotain muuta. Lisäksi Niklas suosittelee laajoja sivuaine- ja kieliopintoja. Graduprosessista olisi kannattavaa ottaa kaikki irti ja kytkeä tutkielman aihe tuleviin urasuunnitelmiin.

Salla Niemelä

Vuonna 2008 poliittisen historian opinnot aloittanut ja vuonna 2013 valmistunut Salla Niemelä työskentelee nykyisin yksityisessä sosiaalialan yrityksessä.

Salla päätyi hakemaan poliittisen historian opiskelijaksi, koska hän on aina ollut kiinnostunut historiasta ja yhteiskunnallisista asioista. Lähihistorian kiehtovuuden takia yleisen historian opiskelu ei tuntunut kiinnostavalta.

– Vasta lukion loppuvaiheessa tutustuin poliittisen historian oppiaineeseen ja oppiaineessa tuntui yhdistyvän mielenkiintoisella tavalla kiinnostukseni kohteet, Salla kertoo.

Salla kertoo opiskeluaajan olleen monella tapaa hieno vaihe elämässä, poliittisen historian opinnot olivat mielenkiintoisia ja kurssitarjontakin oli monipuolinen. Sivuaineina Sallalla oli sosiaalipolitiikka, yleinen historia ja development studies. Jälkikäteen ajateltuna Salla sanoo, että opintojen sisältö olisi voinut vastata paremmin työelämän tarpeisiin.

Sallan nykyisiin työtehtäviin yksityisessä hoitoalan yrityksessä kuuluu julkisten hankintojen kohteena olevien tarjouskilpailutusten hoitaminen sekä monipuoliset markkinoinnin tehtävät. Sallan osalta siirtyminen työuralle sujui todella kivuttomasti, sillä hän aloitti jo ennen valmistumistaan työt nykyisen työnantajan tytäryhtiössä, josta hän melko pian siirtyi emoyhtiön palvelukseen.

– Muutaman kuukauden työskentelyn jälkeen emoyhtiössä aukesi uusi palvelukoordinaattorin tehtävä, johon minua kannustettiin hakemaan. Pitkän hakuprosessin jälkeen sain paikan ja nyt olen työskennellyt yrityksessä puolitoista vuotta, Salla kertoo.

Tulevaisuudensuunnitelmat Sallalla ovat vielä auki. Nykyisistä työtehtävistään hän pitää, mutta hän haluaa kuitenkin tulevaisuudessa hankkia erityisosaamista myös sosiaalialan ulkopuolelta.

Kysyttäessä vinkkejä nykyisille opiskelijoille Salla kehottaa nauttimaan opiskeluajasta. Salla sanoo, ettei valmistumisen osalta kannata pitää kovaa kiirettä, niin kuin monet usein pitävät.

– Työelämässä saa varmasti olla riittävän pitkään ja opiskeluajan vapautta ei valitettavasti enää työelämässä ole, Salla sanoo.

Työnantajan näkökulma

Riku Warjovaara

Riku Warjovaara työskentelee diplomaattipuolen rekrytoinnista vastaavana henkilöstösuunnittelijana Ulkoministeriössä. Kysyin häneltä muutamia kysymyksiä liittyen poliittisesta historiasta valmistuneiden työelämävalmiuksiin ja vaatimuksista ulkoasiainhallinnossa työskentelemiseen.

Warjovaaran mukaan diplomaattiuuralle hakeutuu niin paljon eri aloilta ja erilaisia ihmisiä, joten ei voi suoralta kädeltä katsoa, että mitkä ovat vahvuudet ja heikkoudet. Kuitenkin hän katsoo, että poliittisesta historiasta valmistuneilla on etunaan se, että oppiaine auttaa hahmottamaan maailmaa laajasti ja se, että lähtökohtaisesti oppiaineesta valmistuneet ovat kiinnostuneita yhteiskunnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista, mikä lähtökohtaisesti saattaa auttaa esimerkiksi soveltuvuusarvioinneissa. Warjovaara ei suoralta kädeltä keksinyt heikkouksia, mutta esimerkiksi taloustieteen opiskelun vähäisyys voi myöhemmässä vaiheessa olla heikkous, mutta ei kuitenkaan vielä rekrytointivaiheessa. Warjovaaran mukaan kansainvälinen kokemus, esimerkiksi työkokemus tai

opiskelijavaihto ovat eduksi rekrytointiprosessissa. Muutenkin kaikenlaisen uuden kokeileminen on eduksi. Warjovaara kuitenkin toteaa, että opintotaustalla ei ole niin suurta väliä, he katsovat rekrytoinnissa enemmän ”tyyppiä” eli henkilökohtaisilla ominaisuuksilla on suuri merkitys. Siksipä diplomaattuuralla on muun muassa niin teologeja kuin jopa liikuntatietelijoitäkin. Warjovaara korostaa, että he hakevat kaikenlaisia ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita laaja-alaisesti muun muassa yhteiskunnasta, kulttuurista, tieteestä ja taiteesta eli käytännöstä kaikesta.

Warjovaara korostaa niin kielitaidon kuin työkokemuksen merkitystä. Hakijan on hakuvaiheessa osoitettava yksi vieraan kielen hyvä kirjallinen ja suullinen taito ja yksi vieraan kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito, Kavaku-kurssille haettaessa tosin toinenkin kieli on nostettava hyvälle tasolle. Lisäksi vaaditaan ruotsin kielen taitoa, jonka voi osoittaa sillä, että on suorittanut hyväksytysti ns. virkamiesruotsin. Lisäksi ylimääräisestä kielitaidosta on hyötyä, sillä jos osaa jotain yhdeksästä ulkoasiainhallinnon virallisesta kielestä tyydyttävästi, saa lisäpisteen. Työkokemuksen merkitys on myös suuri, harva Kavaku-kurssille päässeistä on päässyt sinne suoraan valmistuttuaan. Tähän on Warjovaaran mukaan kaksi syytä, ensinnäkin työkokemuksesta ja erityisesti kansainvälisestä työkokemuksesta saa lisäpisteitä ja toiseksi henkilöt pärjäävät huomattavasti paremmin soveltuvuusarvioinnien haastatteluosioissa, jos ovat olleet ulkomailla. Kavaku-kursseille valittujen keski-ikä on 31 vuotta.

Warjovaaran mukaan työsuhteen alussa hakijalla ei välttämättä tarvitse olla tarvittavia tietoja ja taitoja, sillä Kavaku-kurssin alkuperäisenä tavoitteena oli saattaa kaikki hakijat samalle viivalle tiedoissa ja taidoissa, sillä taustat olivat hyvin erilaiset. Tämän lisäksi työtehtävät vaihtuvat noin 2-3 vuoden välein ja aina on opittava uusi tehtävä, joten tarvittavia tietoja ja taitoja ei välttämättä tarvitsekaan olla.

Lopuksi Warjovaaraa pyydettiin vastaamaan samaan kysymykseen, joka esitettiin kyselylomakkeissa myös valmistuneille: Miten suureksi arvioit seuraavien tekijöiden merkityksen työelämään sijoittumisessa? (1 = ei lainkaan...5= ratkaisevasti)

Ensimmäinen numero viittaa Warjovaaran vastaukseen ja suluissa oleva kyselyyn vastanneiden keskiarvovastauksen.

• pääaineen nimi	2 (3)
• pääaineen arvosana	1 (1)
• pro gradu – tutkielman aihe	1 (1)
• pro gradu – tutkielman arvosana	1 (1)
• aineyhdistelmä	1 (3)
• jokin yksittäinen sivuaine	2 (2)
• tutkinnon lisäksi suoritetut opinnot	2 (3)
• toinen tutkinto	2 (1)

• aikaisempi työkokemus	4 (5)
• henkilösuhteet	4 (4)
• soveltuvuudesta	4 (1)
• kielitaito (suomi, ruotsi, englanti)	4 (3, 4)
• ranska	ei vastausta (1)
• saksa	ei vastausta (1)
• venäjä	ei vastausta (1)
• jokin muu kieli	ei vastausta (1)
• kokemus järjestötoiminnasta	3 (2)
• ulkomainen työkokemus	4 (1)
• opiskelu ulkomailla	4 (1)
• ikä	1 (3)
• sukupuoli	1 (1)
• siviilisääty	1 (1)
• lapset	1 (1)
• ei vielä lapsia	1 (1)
• sattuma	1 (3)

Warjovaara haluaa korostaa, että henkilösuhteilla hän tarkoittaa nimenomaan sitä, että hakija tulee kaikenlaisten ihmisten kanssa toimeen, ei sitä että tuntee jonkun tietyn ihmisen.

Liite 3: Kyselylomake

Vastaa ympyröimällä oikea vaihtoehto tai vaihtoehdot tai kirjoittamalla vastaus sille varattuun tilaan.

1 Sukupuoli **1** nainen

2 mies

2 Syntymävuosi **19** _____

3 Milloin aloitit opintosi? _____

4 Milloin valmistuit? **20** _____

5 Kotipaikkakuntasi ennen poliittisen historian opintojen aloittamista

kunta: _____

maakunta: _____

6 Nykyinen asuin-/työskentelypaikkakuntasi

kunta: _____

maakunta / maa, jos ulkomailla: _____

7 Työllisyystilanteesi kyselyhetkellä

1 vakituisessa työssä

2 tilapäisessä työssä

3 määräaikaisessa työssä

4 en ole tällä hetkellä työssä

5 en ole ollut työssä valmistumisen jälkeen

6 muu

8 Oletko valmistumisen jälkeen ollut työttömänä?

1 en

2 olen, _____ kertaa, yhteensä _____ kk

9 Oliko sinulla opintojasi vastaavaa työkokemusta ennen valmistumistasi?

1 ei

2 oli, kuinka paljon ja mistä?

Kysymykset 10–17 koskevat nykyistä työpaikkaasi tai, jos et ole tällä hetkellä töissä, työpaikkaa jossa viimeksi olit. Jos et ole ollut lainkaan työssä, voit siirtyä suoraan kysymykseen 22.

10 Nykyinen ammattisi (nimike ja työtehtävä mahdollisimman tarkasti)

11 Mikä on työpaikkasi työnantajasektori?

- 1 valtio
- 2 valtion liikelaitos
- 3 kunta tai kuntayhtymä
- 4 yritys
- 5 yhdistys, säätiö tai yhteisö
- 6 kansainvälinen työnantaja

12 Onko työsi

- 1 kokopäivätyötä
- 2 osapäivätyötä

13 Onko kyseessä ns. työllistämistyöpaikka?

- 1 on
- 2 ei

14 Väylä, jota pitkin sait työpaikkasi

- 1 pitkin yritysten tai organisaation sisäistä urakehityslinjaa
 - 2 pitkin muuta ammatillista urakehityslinjaa
 - 3 vapailta työmarkkinoilta
 - 4 harjoittelu- tai työllistämistyöpaikan perusteella
 - 5 muuta tietä, miten?
-

15 Kuinka keskeisiä katsot seuraavien tietojen ja taitojen hallinnan olevan nykyisessä työpaikassasi? (1 = erittäin keskeinen 5 = merkityksetön)

	erittäin keskeinen	melko keskeinen	en osaa sanoa	vähemmän keskeinen	merkitsetön
teorioiden tuntemus	1	2	3	4	5
kriittinen ajattelukyky	1	2	3	4	5
kyky ymmärtää yhtk. ilmiöitä	1	2	3	4	5
yhteistyökyky	1	2	3	4	5
tiedon haku ja käsittely	1	2	3	4	5
kyky itsenäiseen työskentelyyn	1	2	3	4	5
yleissivistys	1	2	3	4	5
kirjallinen ilmaisu	1	2	3	4	5
suullinen ilmaisu	1	2	3	4	5
ongelmanratkaisukyky	1	2	3	4	5
atk-ohjelmien hallinta	1	2	3	4	5
kielitaito	1	2	3	4	5
ihmissuhdetaidot	1	2	3	4	5
eri kulttuurien tuntemus	1	2	3	4	5
organisaation johtamistaito	1	2	3	4	5
jokin muu?	1	2	3	4	5

16 Tämän hetkisen työsi kuukausipalkka (brutto)

1 alle 1 800 €

2 1 800 – 2 100 €

3 2 101 – 2 400 €

4 2 401 – 2 700 €

5 2 701 – 3 000 €

6 3 001 – 3 300 €

7 yli 3 300 €

17 Onko palkkatasosi mielestäsi oikeassa suhteessa koulutukseesi?

1 kyllä

2 ei

18 Kuinka nopeasti valmistumisesi jälkeen sait ensimmäisen koulutusta vastaavan työpaikkasi? kk:n kuluttua _____

19 Jos sait ensimmäisen koulutusta vastaavan työpaikkasi ennen valmistumistasi, kuinka paljon ennen valmistumista tämä tapahtui? _____ kk ennen valmistumista.

20 Valmistumisen jälkeisen koulutusta vastaavan työkokemuksesi määrä ja laatu

työtehtävä	kesto
_____	_____ vuotta _____ kk
_____	_____ vuotta _____ kk
_____	_____ vuotta _____ kk
_____	_____ vuotta _____ kk

21 Koulutusta vastaavien työsuhteidesi lukumäärä valmistumisen jälkeen _____ kpl

22 Miten suureksi arvioit seuraavien tekijöiden osuuden sijoittumiseesi tai tulevaan sijoittumiseesi? (1 = ei lainkaan.....5= ratkaisevasti)

	ei lainkaan	vain vähän	jonkin verran	paljon ratkai- sevasti
pääaineen nimi	1	2	3	4 5
pääaineen arvosana	1	2	3	4 5
pro gradu – tutkielman aihe	1	2	3	4 5
pro gradu – tutkielman arvosana	1	2	3	4 5
aine yhdistelmä	1	2	3	4 5
jokin yksittäinen sivuaine	1	2	3	4 5
tutkinnon lisäksi suoritettut opinnot	1	2	3	4 5
toinen tutkinto	1	2	3	4 5
aikaisempi työkokemus	1	2	3	4 5
henkilösuhteet	1	2	3	4 5
soveltuvuustesti	1	2	3	4 5
kielitaito (suomi, ruotsi, englanti)	1	2	3	4 5
ranska	1	2	3	4 5
saksa	1	2	3	4 5
venäjä	1	2	3	4 5
jokin muu kieli _____	1	2	3	4 5
kokemus järjestötoiminnasta	1	2	3	4 5
ulkomainen työkokemus	1	2	3	4 5
opiskelu ulkomailla	1	2	3	4 5
ikä	1	2	3	4 5
sukupuoli	1	2	3	4 5
siviilisääty	1	2	3	4 5
lapset	1	2	3	4 5
ei vielä lapsia	1	2	3	4 5
sattuma	1	2	3	4 5

23 Pro Gradu – tutkielmasi yhteys työuraasi

1 sain työpaikan gradun avulla tai siihen liittyen

2 gradun aihe ei kytkeydy työuraani, mutta minulle on

ollut hyötyä gradun teossa hankkimistani valmiuksista

3 ei yhteyttä

24 Milloin aloitit aktiivisen työnhaun?

1 _____ kk ennen valmistumista

2 valmistumisen jälkeen

3 en hakenut lainkaan töitä

25 Mikä seuraavista kanavista on mielestäsi työnhaussa tehokkain? (rengasta vain yksi)

1 lehti-ilmoitukset

2 työnvälitys

3 www-sivut

4 opettajat

5 henkilökohtainen suhdeverkosto

6 yliopiston rekrytointipalvelu

7 yhteydenotto suoraan työnantajaan

8 muu kanava, mikä? _____

26 Seuraavassa esitetään eräitä mahdollisuuksia, joilla ehkä voitaisiin helpottaa poliittisen historian opiskelijoiden sijoittumista työelämään. Miten suhtaudut näihin mahdollisuuksiin? (1 = erittäin myönteisesti....5= kielteisesti)

	erittäin myönteisesti	melko myönteisesti	en osaa sanoa	melko kielteisesti	kielteisesti
• sisällytetään opiskeluun pakollista työharjoittelua	1	2	3	4	5
• sisällytetään opiskeluun työelämään liittyviä erityiskursseja ja asiantuntijaluentoja	1	2	3	4	5
• lisätään valmistumisen jälkeistä täydennyskoulutusta	1	2	3	4	5
• vähennetään poliittisen historian aloituspaikkoja	1	2	3	4	5
• oppiaineen nimen muuttaminen ”nykysisältöä paremmin vastaavaksi” ja työmarkkina-myönteisemmäksi	1	2	3	4	5

27 Miten arvioit tutkintosi sijoittuvan seuraavien tekijöiden suhteen verrattuna yleensä akateemiseen loppututkintoihin? (1 = yläpähän, 2 = keskitasolle, 3 = alapähän)

	yläpähän	keskitasolle	alapähän
palkkatasoltaan	1	2	3
arvostukseltaan	1	2	3
mielenkiinnoltaan	1	2	3
yhteiskunnalliselta vaikutusvallaltaan	1	2	3
työnsaantimahdollisuuksiltaan	1	2	3

28 Miten hyvin näet työnantajien käsityksen poliittisen historian tutkinnosta vastaavan todellisuutta?

- 1 erittäin hyvin
- 2 melko hyvin
- 3 kohtuullisesti
- 4 melko heikosti
- 5 erittäin heikosti

29 Mitä sinun mielestäsi olisi tehtävissä poliittisesta historiasta valmistuneiden työmarkkinatilanteen parantamiseksi? (voit tarvittaessa jatkaa vastaamista kyselyn lopussa)

KYSYMYKSIÄ ALUMNITOIMINNASTA:

30 Koetko, että voisit hyödyntää nykyisen työpaikkasi tarjoamia kokemuksia alumnitoiminnassa?

- 1 kyllä
- 2 en

31 Olisitko kiinnostunut toimimaan oppiaineen alumnina?

- 1 kyllä
- 2 en
- 3 olen ollut alumnitoiminnassa mukana

Yhteensä 69 poliittisesta historiasta vuosien 2010–2014 aikana valmistunutta henkilöä vastasi työllistymiskyselyyn, josta saatujen vastausten perusteella syntyi tämä työllistymisselvitys *Uraputkessa*. Selvityksen tuloksia verrattiin kahden edellisen, vuosina 2005 ja 2010 ilmestyneiden selvityksien tuloksiin.

Vastauksista kävi ilmi muun muassa, millaisissa työtehtävissä valmistuneet ovat, millaista palkkaa he saavat ja mitkä tekijät vaikuttavat työllistymiseen. Lisäksi vastaajat ovat arvioineet muun muassa, mitä tietoja ja taitoja tarvitaan työelämässä sekä antaneet ehdotuksia siihen, miten poliittisesta historiasta valmistuneiden työllistymistä voitaisiin parantaa. Selvityksen tarkoituksena on antaa ajankohtaista tietoa valmistuneiden työllistymisestä niin poliittisen historian henkilökunnalle kuin opiskelijoillekin. Selvityksessä on mukana kolme henkilöhaastattelua, joista kahdessa ensimmäisessä valmistuneet kertovat muun muassa opinnoistaan ja nykyisistä työtehtävistään. Kolmas haastattelu taas on tehty työnantajan näkökulmasta.

ISSN 1238-9439

ISBN 978-951-29-6194-8